Ara Pirineus, 15/11/20

La frontera cerdana es manté permeable tot i el segon confinament

Les relacions transfrontereres es mantenen però no està clar què està permès i què no

Dos vehicles circulen per la frontera entre Gorguja i Ro, aquest dimarts. / G.L.T.

Una parella de gendarmes situada a la rotonda construïda fa pocs anys a la carretera de Puigcerdà a Llívia -ja en territori francès, prop del nou centre comercial d'Ur- atura a tots els cotxes i pregunta als conductors a on van. **Si tenen matrícula espanyola i diuen que van a Llívia, els deixen passar** sense demanar més explicacions. Si diuen que van a alguna localitat de l'Alta Cerdanya o de la resta de territori francès els demanen que justifiquin el motiu del desplaçament. Aquesta és una escena habitual aquestes últimes setmanes tant a la carretera internacional que comunica Llívia amb la resta de territori sota administració espanyola com en altres passos fronterers de la comarca.

Tot i que, a diferència del primer confinament, ara **la frontera no està tancada oficialment -ni físicament-**, el confinament domiciliari a l'Estat francès i el perimetral al Principat es fan notar a Cerdanya. Cada dia són molts els veïns de l'Alta Cerdanya que creuen la ratlla, ja sigui per anar a treballar, a comprar, a estudiar o a l'hospital transfronterer. En principi, la frontera es pot creuar per qüestions de primera necessitat, però per a un veí d'Oceja o la Guingueta d'Ix, anar a comprar a Puigcerdà es considera una primera necessitat? O per a un veí d'Estavar, fer-ho a Llívia?

L'alcalde d'Estavar, i vicepresident de la Comunitat de Comunes que agrupa a la majoria de municipis de l'Alta Cerdanya, **Laurent Leygue**, admet que en aquest segon confinament la cosa no és tan clara com a la primavera. "Ens demanen que fem els mínims desplaçaments necessaris, però a Estavar ens queda molt més a prop Llívia que Sallagosa, que són les dues poblacions més properes amb comerços", explica. I el mateix passa a veïns de la Tor de Querol, Enveig, Ur, la Guingueta d'Ix, Oceja o Palau, on la població que tenen més a prop per adquirir determinats productes és Puigcerdà. Per tant, està justificat creuar l'Estaüja o el Raür i entrar a Llívia o a Puigcerdà a fer les compres? " **Depèn del gendarme o el mosso d'esquadra que et trobis**", respon Leygue. La resposta és ambigua, però lamenta que no ha aconseguit

treure'n l'aigua clara, ni tan sols després de fer consultes a la Prefectura o a la Gendarmeria.

A la pràctica, la circulació entre l'Alta i la Baixa Cerdanya no s'ha aturat, ja que **els controls policials no són estàtics ni permanents i tampoc s'han posat murs de formigó** als passos fronterers menys transitats, com va passar durant el primer confinament. Els veïns d'una i altra banda de la ratlla, però, han de dur els documents justificatius, tant de l'Estat francès com de la Generalitat, i esperar que, si l'aturen en un control, les explicacions que doni siguin admeses pels agents.

Leygue, però, no té constància que hi hagi hagut problemes en aquest sentit i de fet constata que la mobilitat hi segueix sent, ja que "a l'escola d'Estavar hi tenim alumnes de Llívia que creuen cada dia sense problemes, o a l'institut de Font-romeu hi pugen alumnes de Puigcerdà". En canvi, afegeix, "sé que algú ha intentat **anar a comprar al Pas de la Casa**, a Andorra, i en aquest cas sí que els han fet fer mitja volta, ja que no està justificat que algú de la Guingueta, Oceja o Estavar vagi fins al Pas de la Casa per comprar", explica, i afegeix que, "potser sí que ho està per a algú de Porta o Portè", els dos últims pobles de la vall del Querol, on realment el comerç que tenen més a prop és el que hi ha al Pas de la Casa, "però no per a la resta de veïns de l'Alta Cerdanya".

Els cerdans del nord segueixen anant a Llívia

Que la mobilitat hi segueix sent **ho constaten els comerços fronterers** que habitualment abasteixen a clients de l'Alta Cerdanya de productes que a l'altra banda de la ratlla són molt més cars, com el tabac, l'alcohol i els carburants. Ho explica un dels propietaris de l'estació de servei Bertran, a la frontera entre Puigcerdà i la Guingueta d'Ix, **Francesc Armengol**. Si bé deixa clar que "qualsevol mesura d'aquestes característiques ens afecta, tant a la benzinera com a l'estanc", admet que el client de les localitats més pròximes de l'Alta Cerdanya hi segueix anant.

"Els habitants de l'Alta Cerdanya, que coneixen la permeabilitat de la frontera, ja sigui a través dels passos oficials o de carreteres i camins secundaris, acaben venint, ja que els controls policials no són permanents", explica. De fet, assegura que "gent d'Oceja, de Palau o de la Guingueta **no són ni conscients que creuen una frontera quan venen a Puigcerdà**, de manera que en aquests casos hem notat pocs canvis". Únicament, afegeix, els baixa aquest tipus de clientela les estones en què s'instal·la un control a una banda o l'altra de la frontera, però poca cosa més enllà d'això.

En una situació similar es troben a Llívia, on la condició d'enclavament espanyol rodejat de territori francès, així com la important quantitat de comerços que hi ha, atreuen molts veïns dels pobles més pròxims de l'Alta Cerdanya. S'hi segueixen veient tants cotxes amb matrícula francesa com abans del confinament -tant circulant per la carretera, com aparcats o omplint el dipòsit a la benzinera- i als comerços asseguren que els clients de l'Alta Cerdanya no s'han perdut. Així ho constaten tant a l'estanc com a la botiga

especialitzada en vins i licors que hi ha a la carretera -l'avinguda de Catalunya, en el tram urbà- o a la benzinera. Lògicament, el que **sí que han notat és una davallada brusca de clients procedents d'altres territoris francesos**, que solien desplaçar-se a la zona per abastir-se d'aquests productes que al seu país troben més cars.

El confinament municipal sí que es nota

Tot i això, Armengol -que també és el president de la patronal **Empresariat Cerdanya**- destaca que el que s'està notant més a la comarca són els efectes del confinament municipal de cap de setmana. " **La gent està complint molt i no es mou gairebé ningú**", remarca. Si bé és cert que hi ha alguns segons residents que pugen dijous, abans del confinament, i marxen dilluns, "quan estan aquí dalt ho fan bé i es queden a casa", un fet positiu que, per contra, té efectes negatius al comerç local.

En la mateixa línia s'expressa Leygue des de l'altra banda de la frontera. Explica que, a diferència de l'altre confinament, " **ara hi ha moltes menys segones residències obertes**". En aquest sentit, assenyala que a la primavera, molts ciutadans de la Catalunya sud que tenen la segona residència a l'Alta Cerdanya "van acabar pujant tot i que la frontera estigués tancada", un fet que va acabar propiciant, en part, que es posessin murs de formigó als passos fronterers secundaris. "Sí que és cert que hem detectat que hi ha més catalans del sud que s'han instal·lat de forma permanent aquí, però no és res comparable amb el que va passar a la primavera", conclou.